

ЗА УПОТРЕБАТА НА ПАСИВНИ ФОРМИ В ПОЛИТИЧЕСКАТА РЕЧ

Борислав Петров,
Биляна Михайлова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. В статията е изследвана употребата на пасивни форми на глагола *открадна*, като материалът е ексцерпиран от *Българския парламентарен корпус*. В него са документирани 291 форми на глагола *открадна*, от които 169 са страдателни. Документирани са 159 употреби на миналото страдателно причастие на глагола *открадна*. 152 от случаите са безагентивни, докато в останалите седем има агентивна фраза. Данните от нашето изследване потвърждават схващането, че основната функция на пасива е да служи като средство за избягване на агенса. Анализът на данните от *Българския парламентарен корпус*, който предлагаме в тази статия, показва, че употребата на пасивния залог в публична реч на политиците (в случая с глагола *открадна*) е свързана преди всичко с емотивната и манипулативната функция на езика.

Ключови думи: политическа реч; пасивен залог; агенс; безагентивен пасив

I. Пасивният залог и безагентивният пасив

Сред езиковедите съществува известно колебание какво точно представлява флективната категория *залог*.

Изследователите от Петербургската типологична школа разработват понятието *диатеза*: универсалната категория, която отразява съответствието между глаголната семантика и актантно-предикатната организация. Според Холодович (Holodovich 1970) под диатеза се разбира схема на съответствие между единиците от семантичното равнище и единиците от синтактичното равнище (между субекта и обекта, от една страна, и подлога и прякото допълнение, от друга). Според Храковски (Hrakovskij 1974, p. 13) диатеза наричаме съответствието между членовете на изречението (синтактическите актанти) и участниците в ситуацията (семантичните актанти), а за Мелчук (Mel'čuk 1993, p. 9) диатеза на лексикалната единица *L* е съответствието между неговата семантика и неговите дълбинни синтактични актанти¹.

Холодович (Holodovich 1970, p. 13, Melchuk & Holodovich 1970, p. 117) дефинира залога като граматично маркирана в глагола диатеза. Ницолова от-

белязва, че най-общо залогът може да бъде дефиниран като отношение между глаголното действие и глаголното лице (Nitsolova 2008, p. 229). Тя подчертава също, че в славянските езици залогът е трудна за интерпретиране категория, тъй като не съществува специална флективна парадигма за залог (Nitsolova 2008, pp. 228 – 229).

В тази статия ще разгледаме някои конкретни случаи на употреба на страдателни форми в политическата реч и избягването на агенса в пасивни конструкции.

Пасивният (страдателният) залог е един от членовете на граматическата категория залог в българския език². Той показва, че глаголното лице е засегнат обект от глаголното действие (Nitsolova 2008, p. 237). Пасивните форми се образуват от деятелни преходни глаголи, като акторът се отстранява от позицията на глаголното лице, която се заема от засегнатия обект (Nitsolova 2008, p. 237).

В българския език съществуват два начина за образуване на страдателен залог (GSBKE 1983, p. 245; Nitsolova 2008, p. 237)³:

- възвратнострадателни форми, образувани с частицата *се*, която се добавя към деятелния преходен глагол;
- причастнострадателни форми, образувани с помощта на страдателното причастие на преходния глагол.

Според Жилбер Лазар (Lazard 2001. pp. 209 – 210) в почти всички европейски езици е възможна промяната на ориентацията в конструкция с двуктантен глагол, т.е. активната конструкция да се трансформира в пасивна, като подлогът от активната се превръща в т. нар. „агентивно допълнение“ в пасивната.

В много езици по света не съществуват пасивни конструкции – например в множество африкански езици (суахили, менде, гребо, бамбара, йоруба, еве и др.), както и в по-голямата част от автохтонните езици в Австралия (пантяланг, канкатунго, арабана и много други) или в някои от езиците на американските индианци (крее, лакхота, гуарани и др.) (Siewierska 2013).

В статията за пасивния залог в *Световния атлас на лингвистичните структури* (WALS) е отбелязано, че пасивни конструкции се срещат в 44% от езиците от извадката (Siewierska 2013). Те са засвидетелствани най-често в езиците от Евразия и Африка, регулярно в езиците в Америка (особено в Северна Америка). По-редки са в езиците от Югоизточна Азия и Тихия океан, а в Австралия само в някои езици от семейството на танкийските езици (Siewierska 2013).

В някои от езиците, които притежават пасив, той е средство за избягване на агенса. В класическия арабски например пасивната конструкция никога не включва агентивно допълнение, което да указва вършителя на действието. Други езици, в които липсват агентивни фрази в пасив, са латвийски, урду, амхарски, фиджийски, шошони (Siewierska 2024, p. 35).

В Омировите текстове и в архаичния латински агенсът в пасивни конструкции рядко е изразен. А. Ерну анализира между 6000 и 7000 реда от Плавт и открива само два примера на изразен агенс в пасив (Ernout 1908 – 1909, pp. 319 – 330).

Кинън и Драйър определят пасивите с неизразен агенс като основни (basic), а тези с изразен – като неосновни (non-basic). Причините за това са три: 1) в много от езиците пасивите не позволяват наличието на агентивни фрази; 2) агентивните фрази се появяват само в непасивни конструкции; 3) когато са налични, агентивните фрази най-често са независими косвени именни фрази в активни конструкции (Keenan & Dryer 2007, p. 342).

Поначало превръщането на активен глагол в пасивен е процес на детранзитивизация, от една страна, а от друга – агенсът се избягва или понижава, а пациенсът става тема.

Всъщност често се твърди, че първична функция на пасива е именно избягването на агенса, защото той е неизвестен или защото говорещият смята, че няма значение, или за да се избегне компрометиране (Siewierska 2024, p. 35).

В българския език се описват следните ситуации на безагентивни пасиви (GSBKE 1983, pp. 255 – 257):

- говорещият счита, че пациенсът е по-важен от агенса, заради което не го споменава и така се изтъква пациенсът;

- при изразяване на общовалидни действия, когато като агенс могат да служат думи като *хората, човек, всеки, който и да е* и т.н.;

- говорещият знае кой е агенсът, но не го назовава поради модално или емоционално отношение – положително или отрицателно. „Отстраняването на вършителя може да бъде продиктувано от деликатност, от пренебрежение или безразличие (...), от нежелание да се посочи прекият виновник за извършването на действието. Чрез отстраняване на участниците в говорния акт от позицията на вършителя се предават разнообразни модални отсенки. Така в съобщението може да се внесе известна несигурност“ (GSBKE 1983, p. 256).

- агенсът е неизвестен на говорещия;

- агенсът е вече изразен във връзка с друго действие.

Употребата на агентивните пасивни форми се обяснява по следните начини (GSBKE 1983, p. 257):

- с цел да се подчертае и агенсът;

- вследствие на контекстуални причини – пациенсът е известен от предходния текст и е естествено да заеме първото място в изречението

От друга страна, пасивът може да се употребява с цел да се подчертае агенсът, като се постави на последно място в изречението (Poutsma 1926, p. 101).

Статистическите данни показват, че в езиците, които имат агентивни фрази, безагентивните пасиви се срещат много по-често (Siewierska 2024, p. 35). Например в английския език по-голямата част от пасивните фрази са безагентивни: 70% според Йесперсен и 80% според Свартвик (Siewierska 2024, p. 38).

II. Употреба на пасивни форми на глагола *открадна*

В статията е изследвана употребата на пасивни форми на глагола *открадна*. Материалът е ексерпиран от *Българския парламентарен корпус*⁴.

В *Българския парламентарен корпус* са документирани 159 употреби на миналото страдателно причастие на глагола *открадна*. В 82 от тях причастиято е използвано заедно със спомагателния глагол *съм* в рамките на причастнострадателна форма, а в останалите 77 е употребено като атрибутив към съществително име, като сказуемно определение, като субстантив (посредством субстантивизация) или по друг начин. 152 от случаите са безагентивни, докато в останалите седем има агентивна фраза – в три от тях причастиято е част от причастнострадателна форма, а в другите четири служи като определение (вж. по-долу).

В *Българския парламентарен корпус* са документирани и 10 случая на възвратнострадателни форми, като при само един от тях има агентивна фраза.

Интересно е, че в корпуса са документирани 291 форми на глагола *открадна*, като 169 от тях, повече от половината, са страдателни – във вид на спрегнатата глаголна форма в пасив или минало страдателно причастие.

Пасивните форми са анализирани, като са разделени в две основни групи – агентивни и безагентивни⁵.

II.1. Пасивни форми без агентивна фраза

Понякога е трудно да се разграничат различните употреби на пасив с агенс, известен на говорещия – дали се цели да се подчертае действието, или агенсът няма значение, очевиден е или е неизвестен (Stojan, Mijić 2017, p. 119).

В случаите, при които агенсът е неизвестен на говорещия, обикновено действието не е свързано пряко с политиката и не е възможно или поне е слабо вероятно да бъде извършено от политическа личност:

(1) *Ако някъде възникне казус, че са били откраднати личните данни на определена група български граждани, никакво упълномощено лице няма да понесе тази отговорност – ще я понесе отново политическата партия.* (Казак, Четин Хюсеин; 2016-04-26)

(2) *Сред най-честите причини са българи или техни близки с изгубени или откраднати документи, шофьорски книжки, откраднати моторни превозни средства, нужда от медицинска помощ, сигнали за арест, здравословни проблеми и така нататък.* (Гечева-Захариева, Екатерина Спасова; 2018-12-07)

В много случаи употребата на пасив с агенс, известен на говорещия, цели подчертаване на действието (и пациенса), като за агенс най-често не се подразбира конкретен човек, известен на говорещия, а неопределена/-и политическа/-и личност/-и от партията опонент или като цяло – политическата партия опонент. Следователно пасивът може да се употребява, за да се обвинят непряко политическите опоненти, като цяло, без да се конкретизира определен човек.

(3) Огромни средства, но кивата на добавената стойност върви надолу. Това означава две неща: или парите **са откраднати**, или не са отишли по предназначение, тоест няма добавена стойност. (Георгиев, Румен Николов; 2018-11-28)

(4) Тези действия бяха предприети, за да **бъдат откраднати** едни милиони, и те **бяха откраднати**. Чу се за няколко милиона и след това потъна цялата тази история. (Атанасов, Атанас Петров; 2014-10-30)

(5) Защото, ако **бяха откраднати** 5 – 6 милиона от защитното съоръжение, сега щяхме да имаме плет от трънки, а не възпрепятстващо съоръжение с над 600 км линейна дължина само на режещата тел! (Найденев, Ангел Петров; 2014-10-30)

(6) Призоваваме всички – протестиращите отвън, парламентарни и извънпарламентарни партии, българските граждани да се обединим и да не допуснем и следващите избори да **бъдат откраднати** и фалшифицирани. (Нинова, Корнелия Петрова; 2020-09-02)

(7) Докато КТБ, ако концепцията ѝ е замислена и е реализирана в продължение на дълги години, за да **се откраднат** около четири милиарда по груби сметки от българския данъкоплатец, с решението за покупка на няколко самолета, фрегата и няколко коли **ще бъдат откраднати** буквално с един подпис за ден 6 млрд. лв. от българския бюджет. (Марешки, Веселин Найденев; 2018-05-30)

(8) Само че много лесно се говори от парламентарната трибуна и изобщи по медиите, че – видите ли – липсата на машини щяло да опорочи вота, **щял да се открадне** вотът. (Караянчева, Цвета Вълчева; 2020-09-16)

(9) В предизборната кампания на Политическа партия „Продължаваме Промяната“ неколккратно и многократно имаше една мантра, която така се развяваше, че 8 милиарда **са откраднати**. (Ангелов, Костадин Георгиев; 2022-02-24).

В (8) и (9) говорещите цитират думи на политически опоненти, заради което при тях подразбиращият се агенс на пасивните форми е политическата партия на говорещия.

(10) Обсъждаме дали, ако това летище бъде дадено на концесия, парите няма да влязат в Сребърния фонд. Обсъждаме дали с този текст ще разрешим да **бъдат откраднати** 500 милиона от българските пенсионери. Това обсъждаме в момента, нищо друго. (Ерменков, Таско Михайлов; 2018-11-29)

(11) По времето на прехода, и най-вече по времето на правителството на Иван Костов, в страната бяха потрошени, съсипани, откраднати, отнесени безброй активи на държавата от всякакво естество – стопанско, икономическо, но имаше имоти, имаше сгради, които бяха отнесени от хищни физически лица, партизански (Шопов, Павел Димитров; 2019-03-29)

В (11) агенсът се разбира от обстоятелствената фраза *по времето на правителството на Иван Костов*. По този начин се изтъква действието, тъй като агенсът не присъства в агентивната фраза, която позиция би го подчертала. В политическата реч са документирани редица такива примери на пасив без агентивна фраза, при които агенсът присъства в обстоятелствена фраза от типа *по времето на...*, *при управлението на...* и др. под. или обстоятелствено изречение за време от типа *докато ... управляваше, докато ... беше на власт* и др. под.:

(12) *Господин Председател, господин Министър, моят въпрос е свързан с това, което току-що каза госпожа Мая Манолова – най-големите дългове бяха натрупани по време на управлението на БСП.* (Шишков, Димитър Григоров; 2015-03-13)

(13) *Да, докато Вие бяхте на власт, докато ГЕРБ беше на власт, бяха ваксинирани твърде малко хора, защото бяха поръчани грешните ваксини.* (Делчев, Димитър Андреев; 2021-09-08)

(14) *Последните 12 години на власт беше ГЕРБ и за този период от време не беше направено нищо за възстановяването на тази изключително важна за транспортните комуникации в България връзка.* (Костадинов, Костадин Тодоров; 2022-02-25)

(15) *В Четиридесет и второто народно събрание, когато управляващи бяхте Вие – от БСП, мораториумът не бе продължен.* (Гърневски, Спас Георгиев; 2018-04-19)

II.2. Пасивни форми с агентивна фраза

В документираните в *Български парламентарен корпус* случаи на агентивни пасивни форми посредством агентивната фраза агенсът бива подчертан по-силно от действието и пациенса.

В два от случаите (16 и 17) на агентивен пасив като агенс се споменават политически личности опоненти – за разлика от безагентивните пасивни форми тук пряко се посочва конкретен човек като агенс на действието. И в двата примера става дума за минали ситуации със сигурен определен извършител:

(16) *В процеса на делото, което се води в Лондон, съдебна техническа експертиза доказва, че новият продукт на Everbread на Асен Василев е направен въз основа на код от **откраднат** компютър лично **от господин Асен Василев**.* (Хаджитодоров, Тошко Йорданов; 2021-07-29)

(17) *Моят въпрос е свързан именно с този законопроект, за който, между другото, търся най-меката дума, **беше откраднат**, преписан, изплагиатстван **от госпожа Манолова** и внесен в 45-ото народно събрание в леко осакатен вариант, но все пак единствените, които реагираха адекватно тогава, са групата на БСП.* (Божанков, Явор Руменов; 2021-08-25)

В (18) говорещият цели насаждане на междуетническо противопоставяне, заради което и изрично споменава предполагаемия от него агент – *циганите*, който да бъде противопоставен на *българите* и *българските граждани*:

(18) *Всеки ден ние сме свидетели на поредните нагли безчинства, кражби, убийства, изнасилвания от циганите, които тормозят българските граждани. Българите вече са принудени да спят със своите животни в оборите, за да не бъдат откраднати от циганите. Само преди два дни видяхме как в Бургаско вече се крадат цели стада с агнета по 40 – 50.* (Тодоров, Илиан Сашов; 2015-04-01)

В (19), (20) и (21) употребата на агентивната фраза цели подчертаване на агенса, като се изразява негативното отношение спрямо него – в тази връзка правят впечатление и използваните думи *негодяи* и *режим*. В пример (19) става въпрос за казуса с КТБ, а в примери (20) и (21) се говори за ситуации, свързани с режима преди 10 ноември 1989 г. и годините на ранния преход:

(19) *Затова конкретният ми въпрос е: какво конкретно прави правителството, за да върне парите на българския народ, откраднати от една шепа негодяи?* Благодаря. (Атанасов, Славчо Стоев; 2015-01-14)

(20) *По време на последвалата насилствена смяна на имената и опита за асимилация никой не го е питал дали иска, или не иска да му се смени името просто защото не можеше. Но имената му бяха сменени, включително и надгробните камъни бяха откраднати от режима.* (Карадайъ, Мустафа Сали; 2017-11-01)

(21) *Годината, колеги, е 1992, а аз съм на четири по това време. Правителството на Филип Димитров тогава започва една фронтална атака за едни откраднати милиарди от едни външнотърговски фирми.* (Милчева, Александра Стефанова; 2022-06-16)

В пример (22) използването на агентивна фраза цели да подчертае действието, и особено неговата негация – това се прави посредством двойния съюз *нито – нито* и отрицателното местоимение *никой*:

(22) *Тогава няма как да се открадне нито от примерите, които бяха дадени, нито от никой.* (Ананиев, Настимир Ананиев; 2016-07-20)

В пример (23) използването на агентивна фраза е във връзка с външно-политическа ситуация: свързва се Турция с терористичната организация „Ислямска държава“. Целта обаче е вътрешнополитическа: да бъде злепоставена партията ДОСТ, определена от говорещия като протурска.

(23) *Анкара търгува с петрола, откраднат от „Ислямска държава“, в северните части на Сирия и Ирак. За целта зетят на президента Ердоган, Берат Албайрак, е назначен за енергиен министър.* (Ташева, Магдалена Ламбова; 2016-04-15)

III. Обобщение и изводи

В *Българския парламентарен корпус* са документирани 291 форми на глагола *открадна*, като 169 от тях, повече от половината, са страдателни – във вид на спрегната глаголна форма в пасив или минало страдателно причастие. От документираните 159 употреби на миналото страдателно причастие на глагола *открадна* в 152 от случаите фразите са безагентивни. Тези данни са в съгласие с тенденцията безагентивните пасиви в езиците по света да се срещат много по-често от пасивите с изразен агенс. От друга страна, данните от нашето изследване потвърждават схващането, че основната функция на пасива е да служи като средство за избягване на агенса.

Анализът на данните от *Българския парламентарен корпус*, който предлагаме в тази статия, показва, че употребата на пасивен залог на глагола *открадна* е свързана преди всичко с емотивната и манипулативната функция на езика. При трансформирането на активната фраза в пасивна говорещият подчертава действието, като същевременно избягва споменаването на вършителя на това действие. Най-често това се прави, за да се избегне отговорност: обвиняват се непряко политическите опоненти, като цяло, без да се конкретизира определен човек или политическа партия.

В една група от изказвания агенсът присъства в обстоятелствена фраза от типа *по времето на...*, *при управлението на...* и др.

В редките случаи на употреба на агентивни фрази става дума или за ситуации от близкото минало със сигурен определен извършител, или за ситуации от по-далечното минало, свързани с тоталитарния режим отпреди 10 ноември 1989 г. В тези случаи агенсът може да бъде назован свободно, без страх от компрометиране или политически или съдебни последствия.

БЕЛЕЖКИ

1. Вж. също Krastev, Mihaylova 2022.
2. Ницолова разглежда четири вида залогови отношения в българския език, нехомогенни по форми, изхождайки от хомогенността им по значение: актив (деятелен залог), пасив (страдателен залог), рефлексив (възвратен залог) и безличен залог (Nitsolova 2008, pp. 228 – 246).
3. Някои автори считат за пасивни само причастнострадателните форми (вж. обзор на мненията в Куцаров 2007, стр. 327 – 340, който също смята, че пасивът се образува само с минало страдателно причастие).
4. <https://lindat.mff.cuni.cz/services/teitok/parlamint-40/index.php?action=cqp&subc=parlamint-40-parlamint-bg>.
5. Вж. Stojan, Mijić 2017, стр. 113 – 120 за анализа на функциите и делението на пасивните форми. Те разглеждат отделно безагентивните и агентивните

пасивни форми, като разделят в три категории функциите на безагентивния пасив: 1) агенсът е неизвестен, неважен или очевиден; 2) подчертава се действието, а не агенсът; 3) подлогът на глагола, ако е в актив, би бил „хора(та)“.

Благодарности

Авторите изказват благодарност към ФНИ към МОН. Текстът е подготвен в рамките на проекта „Българският език в държавните институции и в публичното пространство: кризи на общуването и общуването по време на кризи“, финансиран от ФНИ към МОН, договор № КП-06-Н80/11 от 15.12.2023 г.

Acknowledgements

The authors would like to express their gratitude to the Bulgarian National Science Fund. The text is prepared within the project “Bulgarian in the state institutions and in the public space: crises of communication and the communication during crises”, financed by the Bulgarian National Science Fund of the Ministry of Education and Science, contract № КП-06-Н80/11 of 15.12.2023.

ЛИТЕРАТУРА

- ГСБКЕ 1983: *Граматика на съвременния български книжовен език. Т. 2: Морфология*. 1983. София: Издателство на БАН.
- КУЦАРОВ, И., 2007. *Теоретична граматика на българския език. Морфология*. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“.
- МЕЛЬЧУК, И., А. ХОЛОДОВИЧ., 1970. ‘К теории грамматического залога (определение, исчисление)’. *Народы Азии и Африки*, т. 4, стр. 111 – 124.
- НИЦОЛОВА, Р., 2008. *Българска граматика. Морфология*. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“.
- ХОЛОДОВИЧ, А., 1970. Залог. Определение. Исчисление. В: *Категория залога. Материали конференции*. Ленинград: Наука, стр. 2 – 20.
- ХРАКОВСКИЙ, В. С., 1974. *Типология пассивных конструкций. Диагнозы и залогов*. Ленинград: Наука.

REFERENCES

- ERNOUT, A., 1908 – 1909. Recherches sur l’emploi du passif latin à l’époque républicaine”. *Mémoires de la Société de linguistique de Paris*, vol. 15, pp. 273 – 333.
- GSBKE 1983: *Gramatika na savremennia balgarski knizhoven ezik. T. 2: Morfoloogia*. 1983. Sofia: Izdatelstvo na BAN.

- HOLODOVICH, A., 1970. Zalog. Opredelenie. Ischislenie. In: *Kategoriya zaloga. Materialy konferencii*. Leningrad: Nauka, pp. 2 – 20.
- HRAKOVSKIJ, V. S., 1974. *Tipologiya passivnykh konstrukcij. Diatezy i zalogi*. Leningrad: Nauka.
- KEENAN, ED.; DRYER, M., 2007. Passive in the world's languages. In: *Language Typology and Syntactic Description*. Ed. by Timothy Shopen. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 325 – 361.
- KRASTEV, N.; MIHAYLOVA, B., 2022. Indo-European Verb Morphology. In: TARPOMANOVA, E., ASENOVA, P., VOUNCHEV, B. (eds.). *GLAGOLATI. Balkan Verb Typology*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, pp. 18 – 55.
- KUTSAROV, I., 2007. *Teoretichna gramatika na balgarskia ezik. Morfologia*. Plovdiv: Universitetsko izdatelstvo „Paisiy Hilendarski“.
- LAZARD, G., 2001. *Études de linguistique générale. Typologie grammaticale*. Louvain: Peeters.
- MEL'ČUK, I. 1993. The inflectional category of voice: towards a more rigorous definition”. In: COMRIE, B., POLINSKY, M. (eds.). *Causatives and Transitivity*. Amsterdam & Philadelphia: J. Benjamins, pp. 1 – 46.
- MEL'ČUK, I.; HOLODOVICH, A., 1970. 'K teorii grammaticheskogo zaloga (opredelenie, ischislenie)'. *Narody Azii i Afriki*, vol. 4, pp. 111 – 124.
- NITSOLOVA, R., 2008. *Balgarska gramatika. Morfologia*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kl. Ohridski“.
- POUTSMA, H. 1926. *A Grammar of Late Modern English. Part II. The Parts of Speech. Section II, The Verb and The Participle*. Groningen: P. Noordhoff.
- SIEWIERSKA, A., 2013. Passive Constructions. In: DRYER, M. S. & HASPELMATH, M. (eds.) *WALS Online* (v2020.3) [Data set]. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7385533> (Available online at <http://wals.info/chapter/107>, Accessed on 2024-07-05.)
- SIEWIERSKA, A., 2024. *The Passive. A Comparative Linguistic Analysis*. New York: Routledge.
- STOJAN, N.; MIJIĆ, S., 2017. Passive Voice in Political Newspaper Articles. *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*, vol. 3, no. 2, pp. 105 – 123. <https://doi.org/10.20319/pijss.2017.32.105123>

ON THE USE OF PASSIVE FORMS IN POLITICAL SPEECH

Abstract. The paper examines the use of passive forms of the verb *открадна* (to steal). The data is excerpted from the Bulgarian Parliamentary Corpus. In the Corpus 291 forms of the verb *открадна* are documented and 169 of them are passive. There are 159 documented uses of the past passive participle of the verb *открадна*. 152 of the them are agentless and in 7 of them there is an agentive phrase. The data of our research confirms the understanding that the main function of the passive voice is to serve as a means to avoid mentioning the agent. The analysis of the data of the Bulgarian Parliamentary Corpus in this paper shows that the use of passive voice (of the verb *открадна* in this case) in the public speech of politicians is connected with the emotive and manipulative functions of the language.

Keywords: political speech; passive voice; agent; agentless passive

✉ **Borislav Petrov, Assist. Prof.**

ORCID iD: 0009-0002-6109-3012

WoS Researcher ID: HTO-6538-2023

Department of General, Indo-European and Balkan Linguistics

University of Sofia "St. Kliment Ohridski"

1504 Sofia, Bulgaria

E-mail: petrov.borislav@outlook.com

✉ **Dr. Bilyana Mihaylova, Assoc. Prof.**

ORCID iD: 0000-0002-8258-4323

WoS Researcher ID: AAL-2642-2021

Scopus ID: 57217737751

Department of General, Indo-European and Balkan Linguistics

University of Sofia "St. Kliment Ohridski"

1504 Sofia, Bulgaria

E-mail: bilydim@gmail.com